

Appendix K

Transcription of interview with teacher AP

Interviewer: Lekker uittypen thuis wel, heerlijk. Want, weet je een beetje waar mijn onderzoek over gaat nu?

Teacher AP: Je had verteld iets van de methodologie verschil tussen zangles en pianoles.

Interviewer: Ja, inderdaad. En ik heb dus nu, ik heb eerst bij mezelf gekeken en vervolgens bij conservatoriumdocenten en ik wil het nu dus weer een beetje terugbrengen naar mijn eigen praktijk, zeg maar. En ik heb dus gewoon een aantal vragen die ik ook de andere docenten gesteld heb, die ik graag beantwoord wil hebben om dus een beeld te vormen van, ja, die vragen zijn opgesteld aan de hand van wat ik interessant vind om te onderzoeken, zeg maar. Dus welke aspecten. Om je een beetje een richting in te duwen, zeg maar, kan je nu al gaan vragen: Wat is piano lesgeven? Maar dat is een beetje te breed. En het lastige aan deze vragen is dat ik eigenlijk heel graag antwoord zou willen hebben op deze vragen, gericht op het vakspecifiek algemeen, zeg maar. Dus niet per se jouw als docent zijn. Ja, dus gewoon een beetje meer generaliserend voor...

AP: Muziekdocenten.

Interviewer: Ja, maar dan dus echt piano voor pianodocent. Want ik ga dus nu jou de vraag stellen over de pianoles en dan morgen de zangdocenten. Maar als je nu zegt, ja, ik vind het heel belangrijk in de les dat ik veel doe met improviseren of zo, weet ik het, dan... Dan is dat heel, heel specifiek voor jou. En dat is dan wat lastiger om dat dan te vergelijken met andere docenten, zeg maar. Dus als het kan, zou het heel fijn zijn als je de vraag kan beantwoorden vanuit... Wat jij ook meegekregen hebt in de studie.

AP: Precies, van dit is belangrijk, want...

Interviewer: Ja, en het kan ook wel van dit is hoe het bij mij gaat, en dat is hoe ik het aangeleerd heb gekregen, of in ieder geval dit is hoe het bij veel andere docenten ook gaat, zeg maar op die manier. En dan heb ik als eerste vraag eigenlijk, wat is de opbouw van een les bij jou? De structuur van de les, dus welke onderdelen komen ervoor in de les?

AP: Ja, sowieso beginnen we altijd eerst even met huiswerk, dat is dan soms, sommige leerlingen hebben dan bijvoorbeeld iets van technisch, technische

oefeningen ofzo, wat ze dan even doen voor twee minuutjes of weet ik veel wat. En dan doen we, nemen we even de huiswerk door en dan wordt dat of meteen bijvoorbeeld als we een liedje doen en die hebben we halverwege afgemaakt, dan gaan we meteen door met het volgende helft leren. Of we maken eerst even alle huiswerk af en dan gaan we weer terug naar het liedje. Dat hangt er een beetje van af van hoeveel tijd we hebben. En nou ja, dus dat. Dus het is eigenlijk ik wil bijna zeggen, dat is nu heel specifiek voor jonge leerlingen denk ik. Dan heeft dat wel echt meer structuur dan bij volwassen leerlingen. Maar meestal wat ik dan inderdaad met jonge leerlingen doe is eerst even... Nou ja, als we dan iets meer gevorderd zijn, eerst even iets met techniekoefeningetjes, dan huiswerk en dan doen we wat nieuws. Dus dan hebben we meestal bijvoorbeeld een leesliedje of een gehoorliedje. Of we leren bijvoorbeeld een nieuw akkoord, als we dat doen die week of zo. Of dan iets met improvisatie of zo. Dus ik probeer altijd om te leren. Ik heb bijna zeggen twee nieuwe dingen in een les te doen en dat hangt dan af per week. Ik probeer dat ook een beetje af te wisselen, dat we niet altijd alleen maar lezen, maar dat we ook soms echt een beetje spelen, weet je wel, met improvisatie en zo.

Interviewer: Dus dan heb je eigenlijk, je begint de les, want ik zag ook dat je... De les ook open met, hé, hoe is het met je?

AP: Ja, precies. Dus dat is ook echt altijd aan het begin. Kletsen we ook altijd eerst even. Dan moet de leerling altijd vertellen, hoe was je week, hoe was je weekend? En meestal zeggen we, ik weet het niet meer. Oké, prima.

Interviewer: En dan krijg je dus een stukje oefeningen, theorie, dus misschien, en vervolgens dan repertoire eigenlijk. Oud repertoire, nieuw repertoire.

AP: Ja. En dan aan de eind is het altijd even afsluiten met wat we alles gedaan hebben. Sommige leerlingen schrijven dat zelf op, met de jonge leerlingen schrijf ik dat op, anders duurt het echt twintig uur, dus dan schrijf ik dat even zelf. Ja, en dan nog soms even aan de ouders uitleggen wat hebben we allemaal gedaan, dus dat is dan een beetje zeg maar de eind. En dat is dan vooral met jonge leerlingen, met iets meer gevorderde leerlingen is het meestal, ja, ze kiezen zelf wat ze dan mee naar de les komen, dan kunnen ze zeggen we oké, we hebben een keuze uit drie stukken. Dan vragen ze of aan mij wat gaan we doen vandaag. En dan beslissen we oké, wat hebben we nog niet heel vaak gedaan. Of bijvoorbeeld hebben we een concert waar we op voorbereiden ofzo. Dan kiezen we gewoon iets waar we mee gaan beginnen. En dan is het ook altijd, kiezen we of we gaan het stuk helemaal doorspelen. Of een deel ervan wat we misschien nog niet vaak hebben gedaan. En dan vraag ik ook altijd eerst aan de leerlingen, heb je vragen? ...waar zijn jouw struggles of zo. Dat is voor

mij ook heel belangrijk. Dat heb ik ook inderdaad meegekregen van mijn studie. Ik wil bijna zeggen dat wat ik daarvoor niet heel vaak gedaan was... oh, dit moet je allemaal doen. Maar nu was het ook echt inderdaad meer vragen van ...oké, waar zijn volgens jou de problemen? Of wat vond je ging goed? Wat vind je minder of zo. En dan beginnen we eerst daarmee. En dan sommige leerlingen hebben heel veel te zeggen. En anderen zeggen van ja, ik vond het wel prima. Of ik weet het niet of whatever en dan heb ik natuurlijk meer input of zo. Dus dat hangt dan een beetje af. En dan is het gewoon, we gaan gewoon door tot de tijd klaar is. En dan zeggen we. Dan gaan we de volgende keer, doen we dit. Of doen we dat. Of gaan we verder met zoiets. Dus dat is een beetje, als ik zeg maar in die twee categorieën kan delen, hoe ik dat dan een beetje doe.

Interviewer: Ik zoek even tussendoor iets op, of ik hier nog iets aanvullends over wil vragen, maar eigenlijk is het heel duidelijk wat je nu vertelt. Oké, dan is mijn volgende vraag, hoe kom je aan repertoire, waar haal je het repertoire vandaan?

AP: Ja, dus voor de jonge leerlingen heb ik dus die methode, die ik dan gebruik, die Piano Safari. En dat heeft dan ook meerdere boeken, je hebt bijvoorbeeld één voor hele jongen, je hebt echt één voor leerlingen onder vijf, ook echt superleuk, dan heb je één voor leerlingen zeg maar tussen de vijf en de acht, de negen, de tien, dat kan je dan zelf een beetje bepalen, en dan heb je ook voor older beginners, dan heb je dus die drie en dan ga je daaruit kiezen Dat is ook Piano Safari. Dat is allemaal Piano Safari, ja. En dan doe ik daar altijd aanvullend die Little Gems of ik heb improvisatieliedjes van, hoe heet dat nou? Ik zal het even moeten opzoeken hoor, maar dan, nouja, dus dan heb ik ook altijd aanvullende roadliedjes wat ik doe met ze, altijd improvisatieoefeningetjes wat ik dan... Of gewoon gebaseerd op vier chords ofzo. Waar ze dan een boswandeling maken.

Interviewer: Superleuk.

AP: En dan... Of dan die improvisatie oefeningen. Wat we dan ook doen, is we kiezen soms een liedje. Dan ga ik bijvoorbeeld zeggen, luister je naar muziek? Waar luister je graag naar? Ik heb één leerling die heel graag, ze is echt zes, dan zegt ze Queen of the Night. Nou goed, hebben we echt Queen of the Night een keer gedaan. Dan gaat ze zo. Dat is echt heel cute. Maar goed, dan hebben ze soms ook echt een wildcard. Waar zij dan kunnen zeggen, dit wil ik heel graag leren. En dan afhankelijk van de level kiezen we dan... Doen ze alleen de rechterhand, of komt er één noot in de linkerhand bij, of een akkoord of zo. Nou ja, dan bouwen we daar een beetje uit. En dan ook de leerlingen die dan al iets meer gevorderd zijn in Piano Safari, dan begin ik daar al een beetje een

challenge piece te geven. Dus iets waar ze dan, het is eigenlijk een klein beetje te moeilijk voor ze, maar dan gaan we daar echt in kleine stukjes aan werken. En dan, nou ja, dat is dan een lange termijn project, zeg maar. En dan hebben ze bijvoorbeeld, dan speel ik drie liedjes en dan mogen ze er één van kiezen. Dan is het soms een klassieke muziekstuk, of iets uit een ander boek, wat gewoon weet je, gewoon om een beetje bij te bouwen, of zo. Dus dat is eigenlijk voor mijn leerlingen die dan nog echt zeg maar in piano safari zitten, dan heb ik niet eigenlijk veel leerlingen die er net uit zijn. En dan heb ik vrij veel meer advanced leerlingen ook en daar wat vaak gebeurt is zij komen of naar mij toe met zeggen ik wil dit heel graag spelen of ze hebben wat opties wat denk ik moeten ze kiezen of zo. Dus heel vaak eigenlijk komt het vanuit hun en heel soms dan zeggen ze ja wat denk je heb ik nodig bijvoorbeeld dan kijken we een beetje goed we hebben een beetje gewerkt aan. Nou ja, melodie in de rechterhand, begeleiding in de linkerhand, of een specifiek ritme, of een specifiek iets muzikaals ofzo, of iets technisch misschien zelfs. En dan ga ik even kijken naar wat voor soort stukken kan je dan gebruiken om daar nog iets mee door te gaan ofzo. Dus dat is dan wel heel specifiek. En de ene leerling die nu hier zou zijn in deze tijd, ik vind het wel echt jammer dat hij heeft al gezegd vandaag, want hij heeft hem zelf leren pianospelen, maar echt op een heel hoog niveau. En hij wil echt heel graag klassieke muziek leren en dat, meestal weet je, mensen die hunzelf leren pianospelen, die willen echt, Einaudi die, weet je, maar hij wil echt klassieke muziek leren spelen, dus voor hem vond ik heel interessant om stukken te kiezen die iets aanraken van hele verschillende elementen omdat die, ik weet niet wat hij kan ik weet niet wat hij kent, ik weet hij kan de noten vinden maar er zijn heel veel echt hele basic muzikale dingen wat hij nooit had geleerd omdat hij hem zelf gewoon had geleerd dus wat ik dan fijn vind is dan hebben we bijvoorbeeld drie of vier stukken gekozen wat echt heel verschillend zijn en dan werkt dat echt aan verschillende elementen en ook dan doen we de technische oefeningen bij, want dan heeft hij bijvoorbeeld een luie hand wat whatever niet wil doen of zo, want dat had hij gewoon net nooit geleerd. Dus dan op die manier bouw ik het dan echt een beetje op. Dus soms is het gewoon een vrije keus van de leerling en andere keren is het echt, er zit iets speciefs in het stuk wat wij aan willen werken of zo. Dus dat is dan meer voor de advanced leerlingen.

Interviewer: En dan, ik denk, als ik het zo goed hoor, komt het meeste van de beginnende stukken uit boekjes, uit methodes, zeg maar. Heel af en toe van een leerling die zegt, ik wil dit doen. In de meer advanced leerlingen is het dan meer eigen inbreng. Heb je een methode voor de gevorderde leerlingen? Dus echt, waar je het nu net over had, die leerlingen die wel meer gevorderd zijn, dan is het allemaal eigen stuk. Dus niet meer met de methode.

AP: Nee, dat is niet meer met de methode. Ik heb ook wel, ik heb vrij veel beginnende volwassen leerlingen eigenlijk. En daar heb ik wel een methodeboek voor. Dat is dan, ik denk dat is een Hal Leonard boek of zo. En die volg ik wel. Maar dat is dan ook wel, ja, ook aan de leerlingen hoe snel ze er doorheen gaan. Want het is ook, ze kunnen al lezen en het boek legt ook al wel wat dingen uit. Dus dan kunnen de leerlingen al echt, dan hebben ze bijvoorbeeld één keer in twee weken les, dan kunnen ze echt door het helft van het boek heen zijn, bijvoorbeeld. En dan komen ze in de les en dan vragen ze, oh, bij dit stuk wist ik niet wat dit is, bij dat stuk niet. En dan zeg ik, oké, we kiezen wat liedjes, dan spelen we dat even door. En dan nemen we, kijken we even wat volgende komt, zijn er vragen en zo. Dus ja, dat zijn eigenlijk zo'n beetje de drie categorieën, ja.

Interviewer: Ja, duidelijk, eigenlijk wel. Oké, dan moet ik even goed kijken naar mijn volgende vraag die ik nu wil stellen. Op wat voor manier wordt er een instructie gegeven in een pianoles?

AP: Bedoelend?

Interviewer: Dus stel dat een leerling iets moet gaan doen, op wat voor manier? Heb je dan een bepaalde manier dat je denkt, op die manier wordt er een instructie gegeven?

AP: Ja. Uhm, bijvoorbeeld, ik ga even een voorbeeld geven en dan kun je zeggen of dat nou wel is wat je wil. Dus wat je ook net zag met de leerling hiervoor, we gingen bijvoorbeeld een nieuw liedje doen. En afhangen dan van de leerling en hoe snel ze iets snappen, hangt dat een beetje af van in hoeveel detail ik een voorbeeld geef. Dus bijvoorbeeld we hadden, nou dat stukje had drie keer gewoon hetzelfde liedje, dus dan speelde ik het gewoon. Een keer helemaal door dat hij echt weet wat er gebeurt en dan wil ik altijd weten goed wat hoorde je allemaal en dan soms zeggen ik weet het niet dan denk ik oké dan moeten we een beetje doorvragen van goed op welke toetsen heb ik gespeeld wat hoorde je zeg maar qua klank of zo en dan gaan we het echt in hele kleine stukjes opbreken wat ze dan moeten naspelen dus dan zou ik bijvoorbeeld de eerste twee maten of zo dan speel ik dat voor en dan vraag ik aan de leerling, nou goed, snap je dat? Of niet? Nou ja, soms niet. Dan doe ik dat nog een keertje en dan moeten ze heel goed kijken. Wat doe ik dan? En dat gaat dan echt of soms heel langzaam of sneller. Dus het is vooral ook heel veel voordoen. En dan kijken hoe snel ze dat oppakken. Want ik denk dat dat is een van de snelste manieren om bij hun... Voor al die jonge leerlingen, om iets naar binnen te krijgen, zeg maar.

Interviewer: En je stelt ook heel veel vragen, zag ik, dus heel veel van, wat gebeurt er hier, hoe zit dit, wat weet je hier nog van?

AP: Ja, precies. En dat heb ik inderdaad ook sinds, want dat had ik ook heel veel, in mijn thesis, in mijn ding, had ik dat, was deel van mijn onderzoek. Dus dat was ook echt, hoe helpt vragen stellen? Want het was wel in mijn gewoonte om gewoon te zeggen van, oh, doe dit, of zo. En nu ben ik ook wel echt meer in de gewoonte geraakt om echt veel meer vragen te stellen van, oh, wat hoor je eigenlijk? Want soms heb ik ook wel gemerkt, ja, leerlingen luisteren gewoon niet. Ze denken, oh, het komt wel goed, laat het wel zien, weet je wel. Als het niet goed komt, nou, ik hoef niet te luisteren of zo. Hij heeft nog niet zo lang les, maar sommige van mijn leerlingen weten al, ik ga achteraf vragen, wat hoorde je? Dus dan beginnen ze echt al met de eerste keer, beginnen ze echt super intens te luisteren, wat gebeurt er? Want ze weten die vraag komt en dan willen ze gewoon een goed antwoord hebben bijvoorbeeld. Dus dan vooral met die zesjarige meisje dan. Zij weet het al precies. Zij kan echt al, soms na één of twee keer doorspelen, kan ze echt een heel stuk liedje al spelen. Want zij luistert echt al heel intens, de eerste keer wat ik iets speel, dan zeggen ze, oh ja, ik heb die zwarte toetsen en dan waren die witte toetsen met deze vingers en het was zacht, bijvoorbeeld. Super, leuk. En dat komt dan ook echt door vragen stellen, inderdaad. Dus heel veel instructies zijn dan, ik doe iets voor en dan vraag ik een vraag. En soms is het ook gewoon... Oh, je moet dit doen. Of, wat zie je daar?

Interviewer: Ik wou net zeggen, want bij deze leerlingen kan je veel van wat ze lezen nog niet. Maar de leerlingen die dus wel lezen, speel je dan ook alles voor?

AP: Niet altijd de bladlees liedjes, bijvoorbeeld. Dus ik doe het wel de eerste keer, als er een nieuw liedje is. En dan gaan we echt kijken van, oké, wat is het tijdsmaat teken? Zijn er kruizen? Zijn er mollen? Is er iets in het stuk wat je nog niet kent? Want dat is ook natuurlijk, het bouwt nog op. Dus soms zien de leerlingen, oh ja, ik weet niet wat dit is. Of soms zien ze dat niet. Dus dan moet ik even kijken, oh kijk even hier, wat is dit nou? Wat zou dat nou zijn? En dan moet je natuurlijk uitleggen wat het is. En dan kunnen we het even oefenen. Of het is heel voor de hand liggend. Of ik doe het even voor, of zoiets. Dus ja, soms is het ook gewoon zeggen wat het is. Als ik dan een instructie geef, ja. Ja. Dus ja, ik weet niet of dat zo'n beetje...

Interviewer: Ja, dat is wel wat ik bedoelde eigenlijk. En dan wil ik gelijk naar iets wat daar heel verwant bij ligt, namelijk het geven van feedback. Of je daar

wat over kan zeggen. Eigenlijk in dezelfde trent zoals je dat nu gedaan hebt, hoe komt dat voor in de les? Op wat voor manier wordt dat gedaan?

AP: Ja, dus wat ik ook wel doe met van mijn leerlingen, is dan als ze iets hebben gespeeld, dan vraag ik wel eens, hoe was dat? Hoe ging het? Wat vond je ervan? Is het gelukt? Of zoiets. Dus dan, ik wil bijna zeggen, deel van die feedback komt dan van de leerling zelf. En dan kan ik ook wel, ja, soms zeg ik gewoon, weet je, oh, ik dacht wel dat we hier dat of weet je dit nog. En dan op die manier is het ook wel feedback geven van, of soms is het ook wel, de leerling had niet geoefend, dan zeg ik, oh, had je zoveel geoefend als wat je kon oefenen? Weet je wel, want ik vind het heel moeilijk om heel strikt te zijn. Daar heb ik echt moeite mee. Dus wat ik ook wel merk is, van mijn leerlingen, die hebben wel echt een beetje een extra push nodig of zo. Dus dan ben ik soms wel heel direct met hun. Dus dan zeg ik wel van, ja, hoeveel had je geoefend hieraan of zo? En dan weten ze ook wel, ja, het ging dus niet zo goed of zo. En wat ik ook al heel interessant vind, is van mijn leerlingen die ik al iets langer heb. Ook als ik hen dan vraag, dan zijn ze ook al in de gewoonte. Achteraf ga ik vragen, hoe ging het? Wat vond je ging goed? Dat vraag ik altijd. Wat vond je ging goed? En wat vond je ging minder goed? En wat ik heel grappig vind, meestal weten ze niet wat goed ging. Maar ze kunnen heel goed zeggen wat niet goed ging.

Interviewer: Ja, dat herken ik wel.

AP: Dus dan probeer ik ook wel echt te zeggen, ja, denk je dat je alle goede noten had gespeeld? En dan zeggen ze, oh ja, eigenlijk wel. Dan zeg ik, nou, zie je wel, dat heb je wel goed gedaan, of zoiets. En dan, als ze dan bijvoorbeeld niet weten wat ze niet goed hadden gedaan, dan zou ik zeggen, eh... Klopt het ritme overal?

Interviewer: Ook eigenlijk veel vragen stellen

AP: Ja, want dat was dus deel van mijn onderzoek eigenlijk, was die echt een beetje een stukje self-reflection. Om dat bij hen te trainen eigenlijk, dat ze ook zelf echt gaan luisteren. Dat ze zelf ook als ze thuis spelen, dat ze hunzelf feedback kunnen geven bijna. Dus soms zeg ik het ook gewoon als we het echt niet weten, maar ik probeer het met heel veel vragen te doen. En ook met de volwassen leerlingen. Het is constant vragen van, goed, wat denk jij? Of bijvoorbeeld als wij ergens komen en het is een kwestie van, Smaak, hoe je dat oplost, bijvoorbeeld van een eind van een stuk of zo. Er zijn bijvoorbeeld tien verschillende manieren hoe dat kan, dan speel ik even drie en dan denk ik, ja, wat vind jij mooi? Het kan allemaal. En dan echt om een beetje ook de leerling

zelf de power te geven van hij kan dat ook wel bepalen of zo. Ja, want ik vind, ik vind, ik vind feedback sowieso. Ik word nooit boos. Het is voor mij echt lastig als ik soms een beetje gefrustreerd ben met een leerling. Om dan ook echt door te blijven vragen dat ze ook zelf beseffen dat ze iets niet goed hebben gedaan. Of dat ze zelf weten, ik had niet geoeffend en dat moest wel. En dat komt dan door die vragen dat ze zelf echt... Oké, daarom lukt het niet, of zoiets. Ja, dus het is heel veel vragen stellen eigenlijk.

Interviewer: Zelf laten inzien.

AP: Ja, eigenlijk, en dan het type vragen wat ik dan ook stel leidt wel de feedback, en dan als het echt niet weet, dan zeg ik het ook wel gewoon. Dus, een beetje dat.

Interviewer: Oké, duidelijk. Even kijken hoor. Wat is jouw fysieke positie in het lokaal als je lesgeeft?

AP: Altijd naast de leerling zitten.

Interviewer: Je zit altijd naast de leerling?

AP: Ja. Ik heb één leerling die had burn-out en die komt soms voor de les en die wil dan even inspelen. Dus dan zit ik bij mijn computer, ik doe wat en hij wil dan niet dat ik luister ofzo. Dus dan doet het net alsof ik niet luister. Dan vindt hij dat gewoon fijner. Dan komt hij een beetje. Maar voor de rest is het echt altijd naast de leerling zitten.

Interviewer: Oké. Even kijken hoor. Wat is nog interessant om te vragen? Ik heb nou nog een afsluitende vraag en dat is eigenlijk de laatste vraag die ik dan wil stellen. Wat is volgens jou belangrijk en wat zijn volgens jou de specifieke kenmerken die horen bij het geven van een pianoles? Dat mag dus heel breed zijn, maar dat is een beetje de afsluitende vraag die ik gewoon nog wil stellen omdat ik dat alle docenten ook gevraagd heb. Omdat het gewoon interessant is. Iedereen zegt daar iets anders en dat kwam toevallig bij de pianodocenten wel overeen, dus dat was heel leuk. Maar ik zit even te kijken want ik had nog een paar dingen opgeschreven die interessant waren. Ja, gebruik jij wel eens de tekst die in de boekjes staat bij de liedjes? Want ik zie dat jij veel meezingt wel. Dus gebruik je dat wel om daarmee iets expressie uit te rukken of zo? Want ik ben natuurlijk ook benieuwd, bij zang heb je altijd tekst en bij piano eigenlijk niet. Tenminste, bij de meeste stukken niet. Dat geeft natuurlijk ook een verschil in hoe je dingen kan uitdrukken, want bij de piano is het... Ja, nog meer vrijer,

omdat er dus geen tekst staat. Maar aan de andere kant ook lastiger, omdat je dus zelf iets moet bedenken. Maar kan je daar iets over zeggen?

AP: Ja, dus in de Pianosafari zijn voor al die roadliedjes hebben in het begin vooral wel tekst. En soms de leesliedjes ook. Dat gebruik ik wel meer. Als ondersteuning voor de noten, wil ik bijna zeggen, want dan zit het ook een beetje, soms zingen de leerlingen, ik denk hij was een beetje shy vandaag, want meestal zingt hij wel echt mee, dat is leuk. Dus ik gebruik wel als er teksten bij staan, niet altijd, maar vooral in het begin doe ik dat wel, want dat helpt met het ritmegevoel. Van het liedje bijvoorbeeld, I like bananas, dat is wel echt een moeilijke ritme, als je daar niet tekst bij had, dan zou je dat natuurlijk ook op een andere manier hadden kunnen oefenen, maar ik vind dat dat wel, dat helpt echt, omdat die I like bananas, of whatever, ik eet bananen, en dat helpt. Voor de rest, als er bijvoorbeeld, ik heb wel in dit boek staan heel veel liedjes, bijvoorbeeld Dandelion Fluff ofzo. Daar staat geen tekst bij, maar dan staat er bijvoorbeeld een plaatje bij, of de titel zelf. Dus dan gaan we ons een beetje inprenten eerst van, oké, hoe lijkt dat? Goed, een paardenbloem en een plaatje op de paardenbloem en dan gaat het zelfs weer Nou goed, zo moeten we dus spelen.

Interviewer (2): Dus je creëert dan een sfeer eigenlijk aan de hand van de tekst of de plaatjes die in het boek staan?

AP: Ja, precies. Dus of van de naam of een plaatje of dan inderdaad de tekst wat erbij staat. Maar die tekst is meestal meer voor het ritme. Dat helpt mij meer voor het ritme, vooral in het begin. Voor later, denk ik, zijn er niet meer echt teksten bij. Soms wel. Want ik heb ook bijvoorbeeld... Ik zit nou te denken, in de tweede boek van de Piano Safari zijn er ook echt hele grappige liedjes. En dat vinden mijn leerlingen dan echt superleuk. Als er een tekst bij staat, dan gaan ze echt om te lachen. Dan willen ze dat. Dat is dan hun favoriete liedje of zo. Want er staat zo'n grappige tekst bij. Dus ja, ik denk dat het soms... Ja, meestal helpt het echt met het ritme. Maar het heeft ook soms een beetje... Dan gaan ze het ook echt grappig spelen of zo. Dus dat heeft dan wel echt een invloed. Ja, maar ik zou zeggen meestal wel de de titel of dan als er een plaatje bij staat of zo. En dan gaan we er altijd, we hebben het er altijd over.

Interviewer (2): En bij de oudere leerlingen, of de oudere leerlingen, ik wou niet zeggen, maar bij de ervaren leerlingen, want ja, de piano's die ik ken er zit nooit tekst bij. En ook niet per se een titel waarvan je nou denkt, wauw.

AP: Nee, precies. Nee, inderdaad. Dus dan, ja, dan is het wel echt heel stylistisch specifiek. Dus dan ga je echt heel in diepte, kijken, bijvoorbeeld die

tijdperk, hoe wordt dat gespeeld, wat zijn de regels, bla, bla, bla. Ja, dan komt het daar een beetje op neer.

Interviewer: Oké, ja ik zat ook al naar de tijd te kijken, ik moest de tijd niet vergeten. Even kijken hoor. Jij speelt samen veel met de leerlingen, hè? Dat zag ik ook, dus dat komt heel veel voor in de les.

AP: Ja, ja.

Interviewer: Of begeleiden of dezelfde partij spelen, inderdaad.

AP: Ja. Maar dat is wel echt als ondersteunend, als ze echt iets moeilijk vinden of zo, dan ga ik meespelen. Maar ik wil dat ook altijd vragen, want dat is wel, dat heb ik wel gemerkt, soms is een leerling er nog niet klaar voor om het met begeleiding te spelen. Ja, het is te moeilijk. Precies, het is te moeilijk en zoals ze vorderen worden ze daar echt beter in, dat merk ik Maar in het begin vinden ze het nog lastig als ik iets anders ga spelen. Dus dan speel ik soms gewoon het partij mee of zoiets. Maar het is wel echt goed dat ze vanaf het begin een tegenpartij of een begeleiding erbij horen. Want dan klinkt het ineens wel heel mooi. Maar dan moeten zij echt niet naar mij gaan luisteren en hun niet liedje vergeten. Maar dat duurt soms even bij sommige leerlingen. Dat vinden sommige leerlingen wel echt lastig. Echt lastig, maar anderen vinden dat echt cool, weet je.

Interviewer: Oké, nou, omwille van de tijd dan de laatste vraag. Zijn er nog dingen waarvan jij zegt, nou, dat is echt belangrijk, een belangrijk kenmerk van het geven van een pianoles?

AP: Ik denk de, ja, handpositie, hoe je zit achter de piano. Ik denk nou een beetje, zeg maar, als ik een nieuwe leerling krijg, dan is dat wel een van de eerste dingen. Wat je aan een leerling ook leert, omdat dat echt inge oefend moet worden vanaf het begin. Om dat te corrigeren op een later moment is echt heel lastig. En ik denk dat een leerling ook al vrij snel echt sterkte in de vingers kan opbouwen. Dus sommige stukken hebben bijvoorbeeld physical limitations. Voor leerlingen hun handen zijn te klein, denk ik. Of sommige hebben hele zwakke pinken of zoiets. En dan moet je natuurlijk een hele toets induwen of de hele hand gaat zo omhoog met alle vingertjes. Dus heel awkward of zo.

Interviewer: Heel herkenbaar.

AP: Ja, dus dan is het echt dat je met specifieke oefeningen gaat doen of zo. Om dat echt in het begin te corrigeren, want anders kan je niet verder. Dan ga je

altijd zitten met die vingerzettingen of zo. En wat ik dan ook altijd heel specifiek doe met leerlingen, is ook echt heel goed werken aan vingerzettingen. Dat is superbelangrijk in pianolessen. Want ja, als je dit gaat doen met vingers zo over elkaar spelen, dan hindert het ook de leerling. Dus het is heel belangrijk dat ze bijvoorbeeld ook echt sterkte opbouwen door verschillende vingers echt te gebruiken. En dat, ja. Daar is Piano Safari ook echt heel goed in. Het bouwt ook echt die vingersterkte op met de liedjes. Dus ja, dat is gewoon echt superbelangrijk. Dus die techniek, hoe je zit en zo. Wat ook met piano iets is. Natuurlijk, het is niet alleen horen. En dan, ja, het is. Je moet een noot kunnen lezen en je moet het vinden op de piano en dan moet je nog weten hoe dat heet ook. Dus je hebt echt, ik wil bijna een driehoek of zo. Wat voor sommige leerlingen ook lastig is, dus daar moet je ook in stapjes aan werken. Dus soms doen we eerst even, weet je, los van stukken, doen we eerst even wat zijn de toetsen op de piano. Dat ze dat eerst herkennen. En dan begin je te leren van, oh, dit is een G. Zo ziet de G eruit. Oké, waar was de G ook alweer op de piano? Oh ja, dat was deze. En dan leg je die linkje zo. Dus ik denk dat dat is, omdat je een fysiek instrument hebt, is dat ook wel echt die drie dingen bij elkaar brengt. Dat neemt echt super lang bij sommige leerlingen ook. Ik zit te denken, echt een hele pianistische ding hoor. Ik zit vooral te denken, is het oké als ik gewoon denk aan de jonge leerlingen? Ja, het is ook gewoon horen en dan weten hoe de, als je iets hoort om dat op de piano te kunnen spelen. Dat doe ik dus ook met de jonge leerlingen. Ze kunnen een liedje dus bijvoorbeeld soms doen we happy birthday. En dan zing ik die alleen. Dan zeg ik wel dit is de beginnoot. Maar dan moeten zij zelf die noten gaan zoeken. Dus dat is dan ook die link leggen van een stem naar een piano. Of een liedje wat zij goed kennen. Waar zijn die toetsen dus. En dat is heel abstract soms. Sommige leerlingen weten ook niet. Ze denken dat bijvoorbeeld links is hoger. En rechts is lager. En dat is heel abstract. Dat zou best kunnen. Dat heeft geen logica ofzo. Dat er één links is en de ander rechts. Dus soms moet je dat ook even goed trainen. Dat ze daar ook echt heel bewust van zijn. Of dat bijvoorbeeld als de noten omhooggaan op de notenbalk. Dat het naar rechts is. En niet naar links.

Interviewer (2): Ja, ik snap wat je bedoelt.

AP: Dus sommige dingen zijn echt heel fysiek. Het is heel gek. Want je leest iets. En dat moet dan vertaald worden naar wat je hand doet, of zo. En dat neemt echt lang voor sommige leerlingen. Dus ja, het is voor mij, als ik echt denk, het zijn van die dingen waar je echt alles wat je ziet en wat je hoort, moet je naar een keyboard translaten, of zo.

Interviewer: Duidelijk.

AP: Ja, ik hoop dat het zo'n beetje...

Interviewer (2): Ik snap heel goed wat je bedoelt, ja zeker.

AP: Ja. Top.

Interviewer (2): Ik denk dat het tijd is. Het is kwart voor. Dan komt jullie er nu toe.

AP: Oh ja. Nee hij is er wel.

Opbouw van de les

1. Binnenkomst checken hoe het gaat
2. Huiswerk bespreken
“Ja, sowieso beginnen we altijd eerst even met huiswerk”
3. Iets herhalen
4. Twee nieuwe dingen
“Of we leren bijvoorbeeld een nieuw akkoord, als we dat doen die week of zo. Of dan iets met improvisatie of zo. Dus ik probeer altijd om te leren. Ik heb bijna zeggen twee nieuwe dingen in een les te doen en dat hangt dan af per week.”
5. Samenvatting van de les
“En dan aan de eind is het altijd even afsluiten met wat we alles gedaan hebben.”
6. *“Nou ja, als we dan iets meer gevorderd zijn, eerst even iets met techniek oefeningetjes, dan huiswerk en dan doen we wat nieuws.”*

Repertoire keuze

1. Bij beginnen de leerling methode aanvullend met extra liedjes
“Ja, dus voor de jonge leerlingen heb ik dus die methode”

“En dan doe ik daar altijd aanvullend die Little Gems of ik heb

improvisatieliedjes”

“En dan ook de leerlingen die dan al iets meer gevorderd zijn in Piano Safari, dan begin ik daar al een beetje een challenge piece te geven. Dus iets waar ze dan, het is eigenlijk een klein beetje te moeilijk voor ze, maar dan gaan we daar echt in kleine stukjes aan werken. En dan, nou ja, dat is dan een lange termijn project, zeg maar.”

2. Bij gevorderde leerlingen komen ze zelf met liedjes en of bedenkt de docent wat, geen methode in ieder geval.

“En dan heb ik vrij veel meer advanced leerlingen ook en daar wat vaak gebeurt is zij komen of naar mij toe met zeggen ik wil dit heel graag spelen of ze hebben wat opties wat denk ik moeten ze kiezen of zo.”

“En dan ga ik even kijken naar wat voor soort stukken kan je dan gebruiken om daar nog iets mee door te gaan ofzo.”

3. *“Komt het meeste van de beginnende stukken uit boekjes, uit methodes, zeg maar. Heel af en toe van een leerling die zegt, ik wil dit doen. In de meer advanced leerlingen is het dan meer eigen inbreng.”*

Instructies geven

1. Veel voordoen

“Dus het is vooral ook heel veel voordoen”

2. Vragen stellen zodat de leerling het zelf uit kan vogelen

“En nu ben ik ook wel echt meer in de gewoonte geraakt om echt veel meer vragen te stellen van, oh, wat hoor je eigenlijk?”

3. *“Dus bijvoorbeeld we hadden, nou dat stukje had drie keer gewoon hetzelfde liedje, dus dan speelde ik het gewoon. Een keer helemaal door dat hij echt weet wat er gebeurt en dan wil ik altijd weten goed wat hoorde je allemaal en dan soms zeggen ik weet het niet dan denk ik oké dan moeten we een beetje doorvragen van goed op welke toetsen heb ik gespeeld wat hoorde je zeg maar qua klank of zo en dan gaan we het echt in hele kleine stukjes opbreken wat ze dan moeten naspelen dus dan zou ik bijvoorbeeld de eerste twee maten of zo dan speel ik dat voor en dan vraag ik aan de leerling, nou goed, snap je dat? Of niet?”*

Feedback geven

1. Heel veel vragen stellen

“Ja, dus wat ik ook wel doe met van mijn leerlingen, is dan als ze iets hebben gespeeld, Dan vraag ik wel eens, hoe was dat? Hoe ging het? Wat vond je ervan? Is het gelukt? Of zoiets.”

“Ja, dus het is heel veel vragen stellen eigenlijk.”

2. Leerling eigen fouten laten inzien en zichzelf feedback geven

“Dus dan, ik wil bijna zeggen, deel van die feedback komt dan van de leerling zelf.”

“Soms zeg ik gewoon, weet je, oh, ik dacht wel dat we hier dat of weet je dit nog”

“Dat ze zelf ook als ze thuis spelen, dat ze hunzelf feedback kunnen geven bijna.”

3. Leerling geeft zichzelf feedback

“Er zijn bijvoorbeeld tien verschillende manieren hoe dat kan, dan speel ik even drie en dan denk ik, ja, wat vind jij mooi? Het kan allemaal. En dan echt om een beetje ook de leerling zelf de power te geven van hij kan dat ook wel bepalen of zo”

4. “Ja, eigenlijk, en dan het type vragen wat ik dan ook stel leidt wel de feedback, en dan als het echt niet weet, dan zeg ik het ook wel gewoon.”

Fysieke positie

1. Naast de leerling

“Ja, dus het is heel veel vragen stellen eigenlijk.”

2. Heel af en toe aan het bureau als een leerling daarom vraagt

Expressie

1. Bij veel beginners liedjes wordt de tekst gebruikt

“Ja, dus in de Pianosafari zijn voor al die roadliedjes hebben in het begin vooral wel tekst.”

2. De titel om de sfeer van het liedje duidelijk te maken.
“Daar staat geen tekst bij, maar dan staat er bijvoorbeeld een plaatje bij, of de titel zelf. Dus dan gaan we ons een beetje inprenten eerst van, oké, hoe lijkt dat?”
3. Tekst wordt ook veel gebruikt om ritmes aan te leren.
“Dat gebruik ik wel meer. Als ondersteuning voor de noten, wil ik bijna zeggen”
4. Bij meer gevorderde leerlingen gaat het om de stijlkenmerken van het stuk.
“Dus dan, ja, dan is het wel echt heel stylistisch specifiek. Dus dan ga je echt heel in diepte, kijken, bijvoorbeeld die tijdperk, hoe wordt dat gespeeld, wat zijn de regels”

Begeleiden of meespelen

1. Als leerlingen het lastig vinden, de partij meespelen
“Maar dat is wel echt als ondersteunend”
2. Om het lied mooi te maken begeleiding maken
“Maar het is wel echt goed dat ze vanaf het begin een tegenpartij of een begeleiding erbij horen.”
3. Maar alleen als een leerling er klaar voor is
“Maar ik wil dat ook altijd vragen, want dat is wel, dat heb ik wel gemerkt, soms is een leerling er nog niet klaar voor om het met begeleiding te spelen”

Wat is belangrijk bij pianoles

1. De vingerzetting
“En wat ik dan ook altijd heel specifiek doe met leerlingen, is ook echt heel goed werken aan vingerzettingen. Dat is superbelangrijk in pianolessen. Want ja, als je dit gaat doen met vingers zo over elkaar spelen, dan hindert het ook de leerling.”
2. Het trainen van een goede houding van hand en zithouding
“handpositie, hoe je zit achter de piano.”
3. De vertaalslag maken van lezen naar welke noten het zijn naar welke toetsen op de piano

“Je moet een noot kunnen lezen en je moet het vinden op de piano en dan moet je nog weten hoe dat heet ook. Dus je hebt echt, ik wil bijna een driehoek of zo.”

4. Link leggen tussen klank en de toetsen

“Dus dat is dan ook die link leggen van een stem naar een piano. Of een liedje wat zij goed kennen. Waar zijn die toetsen dus. En dat is heel abstract soms. Sommige leerlingen weten ook niet. Ze denken dat bijvoorbeeld links is hoger. En rechts is lager. En dat is heel abstract”